

zneužívají i jeho jména. Dejme tomu, že ty strany zneužívají prezidentova jména, pak je to ovšem věc těchto stran, a ne prezidenta.

Dr. Kramář konečně nemohl zapřít svou přirozenost a pronesl proti ministru Benešovi urážlivý výrok, když od něho žádá, že má Malou dohodu udržovat v přátelství a lojalitě k nám, a dokonce řekl, že je to jeho povinnost. Je neslušné takto mluvit o Malé dohodě, jako by svou povinnost vůči nám nekonala. A je neslušné ministru zahraničí docela zbytečně a bezdůvodně připomínat, jaké má povinnosti.

Dr. Kramář ve chvíli, kdy připravuje formální vstup své strany do vlády, musí si uvědomit, že svůj poměr nejen k prezidentovi, nýbrž k dr. Benešovi musí náležitě opravit. Vždyť anormálnost posavadního poměru nejen dr. Kramáře, nýbrž i některých koaličních činitelů spočívala v tom, že ministři a jejich orgány účastnili se štvanic proti svému ministru kolegovi, o tom ani nemluví, že se neštítili podporovat lidi jako Gajdu a Stříbrného, kteří postupovali a postupují docela zjevně proti samému státu.

Masarykovy náměty a podněty k poznámce o Kramářově projevu.

Ta Kramářova řeč, to je můj posudek, brimborium neupřimné, a nikterak to ovšem nedostačuje.

V hlavní věci: že se programy rozcházejí - to je možné, ale musilo by být specifikováno, v čem.

Koaliční vláda přece má, podle svého složení, v sobě různé programy a prezident nemůže mít programy všech stran. Nemůže jich přijímat, rozchází se s většinou stran - jistě se rozchází ve svém programu nejen se stranou národnědemokratickou, nýbrž i s programy stran jiných.

To nic neznamená, že pan dr. Kramář přiznává, že má prezident zásluhy o národ. To je přece mnoho lidí takových, kteří mají zásluhy o národ. Jde o stát, a ne o národ. Jde o poměr stran ke státu a o poměr prezidenta ke státu a ke stranám, a ovšem o poměr stran k prezidentovi.

Pan dr. Kramář neuspěl si kopanec ministru Benešovi. Beneš přý má dbát na Malou dohodu, aby konala svou povinnost.

Takové prohlášení pana dr. Kramáře, jehož motivy nejsou docela jasné, je ovšem nedostatečné. Pan dr. Kramář zapomíná na hlavní věc: že léta nechal tisknout do Beneše a do Masaryka, a zapomíná na druhou hlavní věc, že o volbách nešlo národní demokracii o program její a Masarykův, nýbrž o demagogii, o hlasy, o získání hlínekůčů atd.

Jde o shora zmíněnou řeč, kterou dr. Kramář přednesl dne 12. 11. 1927 na schůzi zastupitelstva národnědemokratické strany.

A ÚTGM - CD 27, strojopis článku, datováno 15. 11. 1927.

Prezident Masaryk o významu Zborova

V den desátého výročí bitvy u Zborova chceme si uvědomit, že Zborovem dobyli jsme si na Rusku rázem vojensky a politicky mnohem lepší pozici, nežli jsme měli před tím: Zborov vydatně působil na spojence a Prahu, a tím na Rakousko. Zborov znamená pro náš zahraniční odboj mezník.

Vzpomínky na Zborov soustřeďují se především na ty, kdo v úsilí o svobodu a samostatnost položili své životy: avšak vzpomínáme zároveň těch, kdo svým důmyslem vypracovali plán bitvy, plán celkový a pro jednotlivé akce. Připomínám to, protože se na to méně pamatuje: Zborov má svůj význam právě tím, že vojenská udatnost a rozvaha byly harmonicky spojeny. A třebaže v celkové světové válce je epizodou, nám byl počátkem samostatné armády a odsud jeho značný význam politický.

Vděčná a věčná vám paměť!

Prezident Masaryk o významu Zborova. Národní osvobození, 4, 1927, č. 168, s. 1, 19. 6. - Podepsán T. G. Masaryk.

A ÚTGM-CD 27, strojopis textu listu do mohyly padlým legionářům u Zborova, datováno v Lánech, 14. 6. 1927, podepsán T. G. Masaryk.